

M. 11514:1-35.

4.887

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folkiv.forsk-
ning vid Lunds universitet

Vätternexpeditionen 1936.

Närke.

Smutsbo lid.

Hammars p.

Bastedalen.

65 blad foto

45 foto

4 teckningar

Innehåller: 35 blad foto

45 foto

4 teckningar.

an

M. 11514.

887

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

Not.

Arenon Hammar-

sundet mellan fastlandet
och tre stora öar i linje
(Kungsholmen, Trulsholmen
och Arenön) går farleden
från Åsers rakt söder
ut. Två för Trulsholmen och
slagsviken tar norra Vätterns
skärgård slut och med undantag
för Rökensöarna och grunden
vid Lahaskär och Bjile ligger
Vättern hela vägen ner till
röda ånden som det inman-
hav man vant sig vid - ofattigt,
ovärdigt och monumentalt frist.

Expeditionen föredrar
em. att ännu en stund njuta
av skärgårdens och vikarnas
betrakt. Knappt har Trulsholmen
glidit åter över förrän Orans
gör en liten elegant lov och
försvarer med de skickslagna
expeditionsmedlemmarna in i
en liten icke utpräglad räu-
na öster om sjöbotens farled.
Expeditionen är i Apelvikens och
där borta vid det inre av den
lilla stenkantade bukten ligger
Bastvedens brygga och röda tegel-
stensfabriken i sol. Det gör ont
i ögonen av all färg. "En äkta Wil-
helmsen" skulle de säga Lundesteterna
ha uttryckt det hela i. F.ö. inte så
dumt, graniten i Bastveden, bryggan
och den röda tegelfärgen är bokusländska.

Upppe i disponentbostaden står brukägare Gaiöbel (av exp. omedelbart döpt till dr. Goebbels) och kikar på den lilla fiskebåten som anlöper bryggan. Efter överståndens presentation visas sig disp. sjölofuska lite smått i fiske och drar ut en del intressanta saker i en vedbod. Det är riktigt allmogesaker, icke disponentgrejor som exp. fruktade. Efter en groggyrunne uppe i disponentens trädgård med tre nio måpua döttrar som värdinnor drar sig exp. ivrigt bortkände bort till en riktig allmogefiskare. Denne kör in till o. är ovillig att prata, men sedan exp. kört in häns till knallar han med ner till sitt båthus — ve och fasa, gubben har byggt om sitt gamla, detta liknar ett skåp med ett elegant hjärta på dörren. Exp. får vidare veta att N. M. el. Ulma haft en student (Ohlsson) nere i Bastedalen en el. två månader utan att denne besökt Fraktens och norra Vätterns monumentalfiskare i stort format, gamle Alvin på Röknen. Exp. grät bittra tårar vid tankar på de förlorade upplysningarna.

Måne det faktum att en kon-
lig huskällskola existerar på
platsen haft denna menliga
inverkan på Olsson ???

Resultatet av
exp:s undersökningar blev
följande redogörelse som
omfattar:

Not.
Mete m.-spö.
Såddmet
Kijärvar.
Aborrsump.
Nätskivar.
Mundenbit.
Sumpar.
Mörthus.
Pulvar
Lakstrut.
Kräcka.
Kasse.
Lakbure.
Lakstrutar.

Här ingår be-
söket på Sjömansborg hos
Gideon Engdahl, en trevlig och
bra meddelare.

✂

Not.1.

Man har not
vid flera träter, t. ex. Silka-
kulen, Svinnan, Ekholmen, Löj-
berget och 'Stimmeln'. På
det sistnämnda stället har man
icke mindre än 3 träter.

Ömständiga fotos
visa detalj av kalven! Den
har samma maskbete
som armarna - 7 mm -
och är av samma mask-
tråd - hemsprunnet lin-
garn.

1

2

Not.2.

Huggt. Obs. "krå-
kan", flötet av trä (storlek 14x28)
ovanpå huggt!
Övriga flöten är
nåvacklor. Sånerna är bl
d. horn.

3

4

Not.

Arum. Bågen i 3.
armens ena ände har
inrytt särskild arm.

5

6

11514

887

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

Mete med Spö.

M.11514:7.

887

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

7

Muckpo.

1.

7

Metkrok

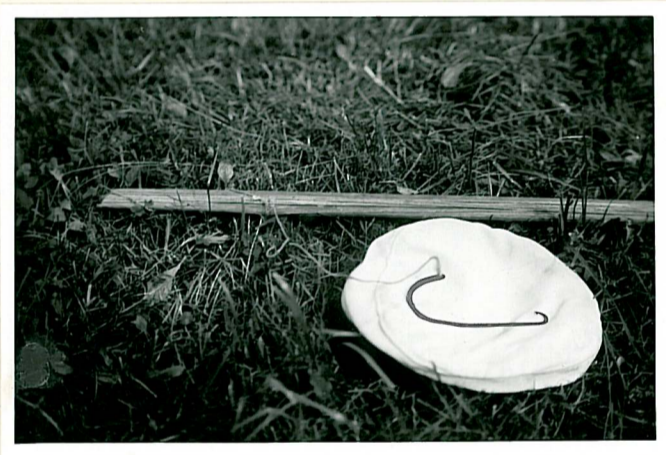
2.

smidd. Reven utan hulling
utan hulling!
utan glöte!

Säddmete.

Koken är av
handsmitt järn med en
största längd av 13 cm.
Reven lindas
upp på en sticka, 53 cm.
lång och 5 cm. bred.

Mjärke.

av tejelsten. Als! pänkerna

10

Mjårde.

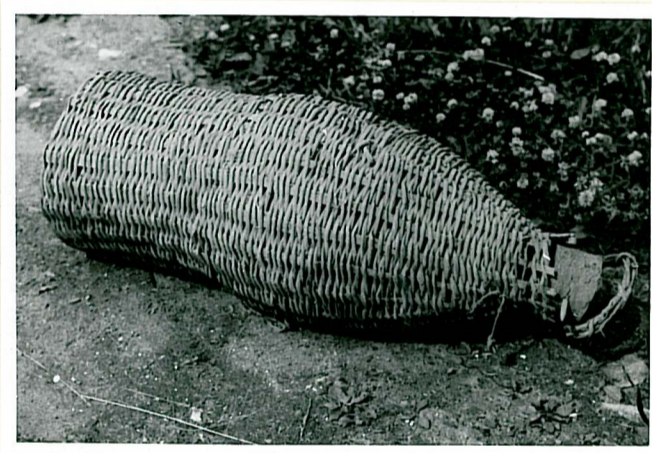
Mjården har
2 gjorden och 1 ingång (s.k.
skillegång). Avståndet
mellan gjordarna är 30 cm,
från den andra gjorden
till strutsens ände 30 cm.
Bottens diam. är 25 cm.
Marskborleken
är 1 cm. mellan kunn-
tarna.

Älvisjärke.

Älvisjärens längd
är 75 cm. Diametern är
vid halsen 10 cm, vid det
bredaste stället 34 cm. och
vid botten 25 cm.

12

13

Aborrinjärde.

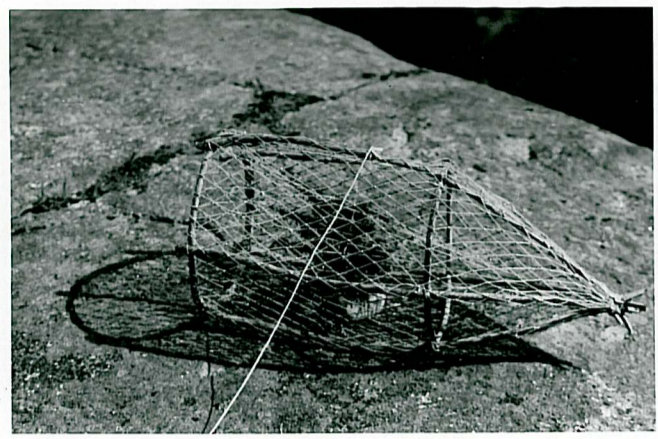
Avståndet mellan de två jorarna är 33 cm. och från andra joran till struktens bände 27 cm. S tillergångens (ingångens) diam. är 25 cm.

Aborrinjädarna sätts upp den 8. maj då aborren böjer leta. De sätts med sten och kopplas samman med en rev, till vilken en kort linna löper upp från varje järde. Mellan järarna - de sätts upp till ett 20-tal - är avståndet 4 samman. Det hela kallas en mjärrev. Den sätts vanligen intill en holme d. dyl.

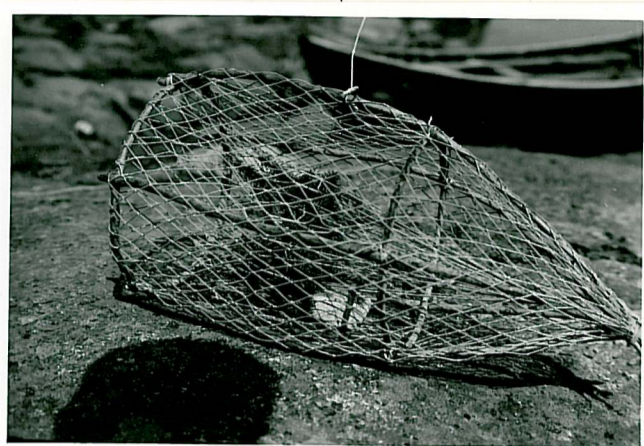
Obs. att järarna är risade med lent granris i tillergången!

Aborrmjärde.

14

15

16

17

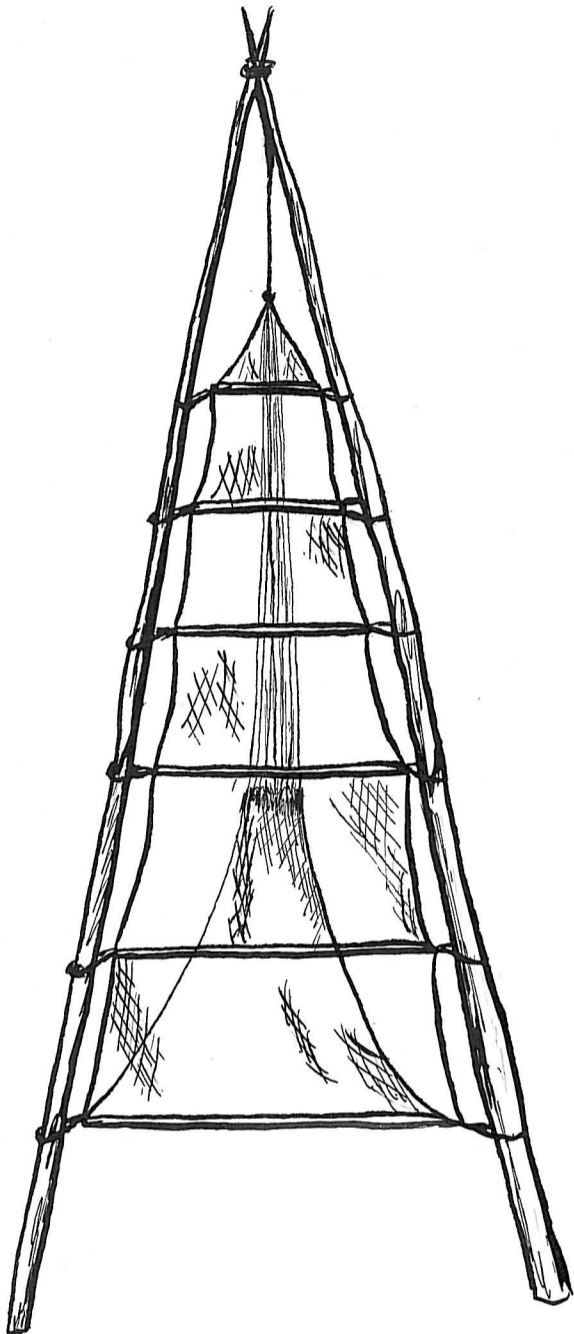
M.11514:15.

887

Laksbrut

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

151

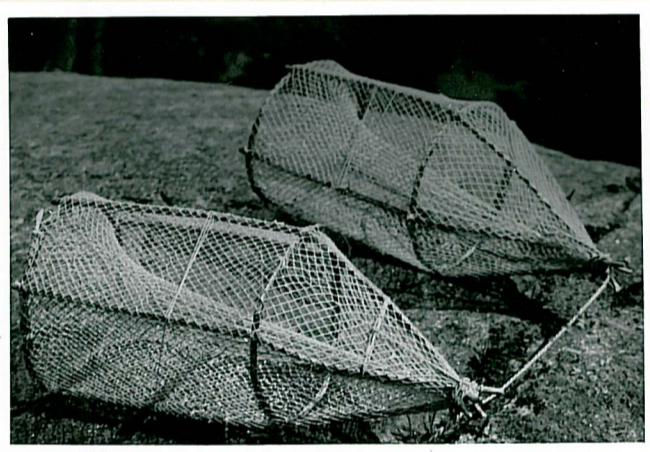

S.L.

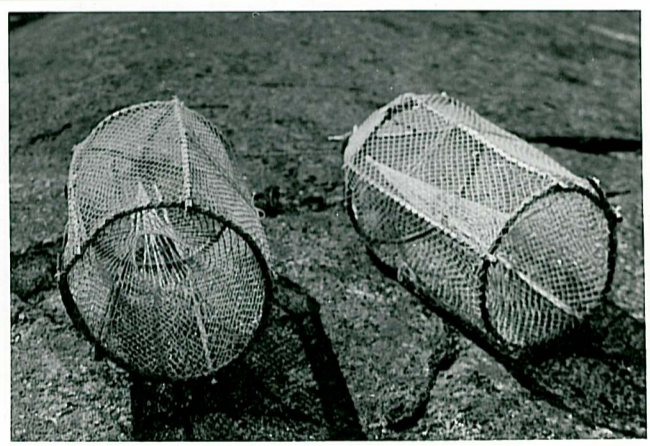
Lögmjärer.

Mjårdarna äro av samma modell som abborrmjårdarna. Sänken äro av tegetsten, storlek 13 x 3 cm.

18

19

Abborrsrup.

Sammen utgøres av det vire partiet av inloppet, som avstængts med et næt.

20

21

Nätsticka.

Sjätovuxen.

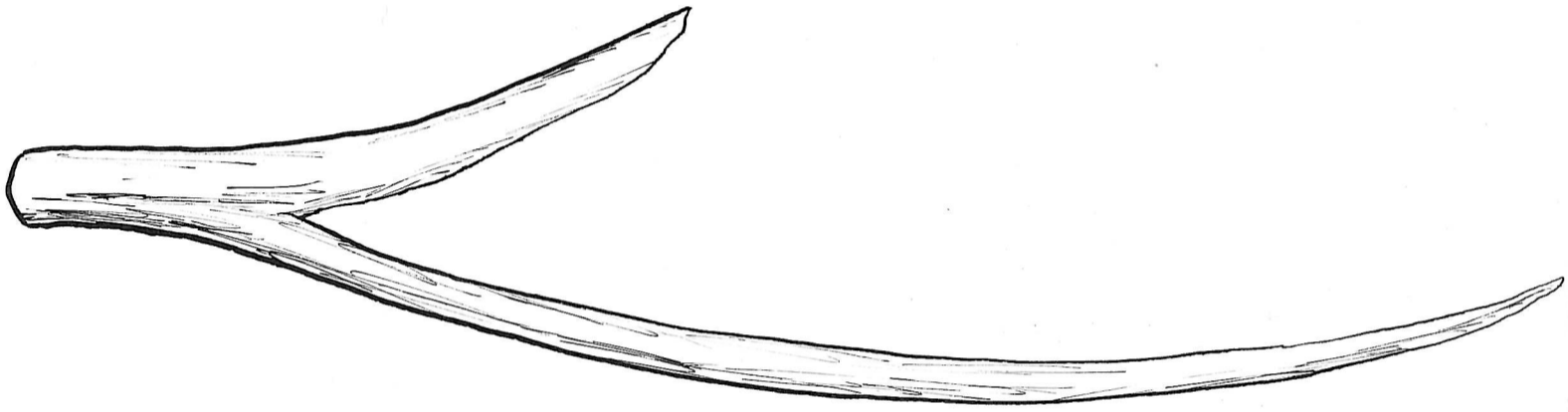

M. 11514:19.

887

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

19

S.L.

Nätsticka.

Längden är
28 cm., bredden (på det
bredaste stället) 6,5 cm.

M. 11514

887

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

Underarbete.

M. 11514:21.

887

Undenäs båt.

FOLKLIVSARKIVET 21
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

24

Totalvy.

25

Fören.

26

Aktern.

Sump.

en vanlig låta med bors-
hål.

Sumpen är

Samp.

Modellen

är den vanliga; Låda
med borrhål.

28

Mörthus.

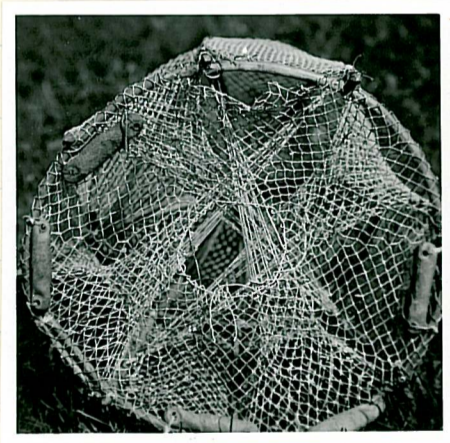
Mörthusts
höjd är 50 cm. Botten-
diam. är 45 cm. Hålet
i botten har en diam.
av 10 cm. Maskstorleken
är 1 cm. mellan knutarna.

29

30

31

32

33

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

Mörtstuga.

Avståndet mel-

lan de 2 jorerna är 28 cm,
från andra joran till stutens
bände 23 cm. Bottenens diameter
är 39 cm.

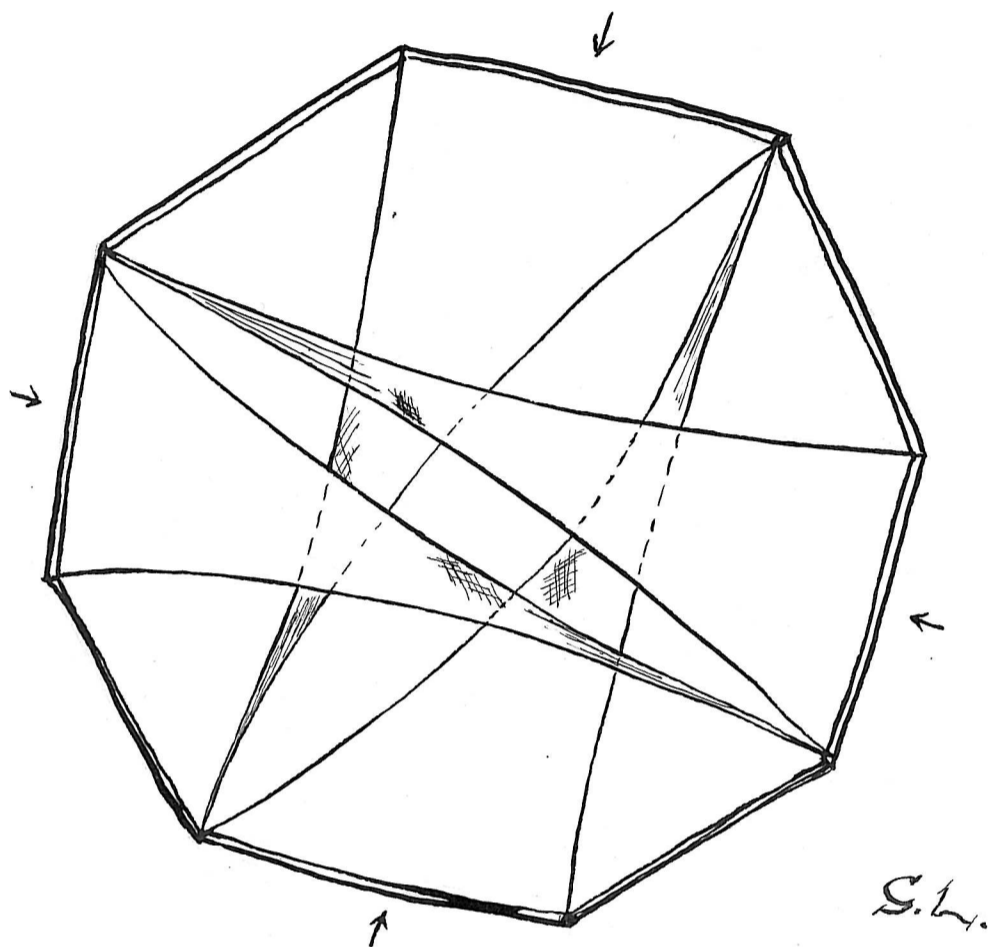
Sänkerna är
av tegel.

Masketstrecken
är 11 mm. Mellan knutarna
na.

Mörtstugan
mas med småkollar.

34

Ingångarna sedda från botten.

Puls.

På ett 2,30 m.

Färgt shaft av trä sitter
pulsen, som nu har en
färgt av 12 cm. och en
diam. av 12 cm.

Pulsen använ-
des vid djupsträpiske.

35

36

Puls.

Pulsen består
av en rundt träplatta, 17 cm.
i diam., fastsett vid ett
drygt 2 m. långt skaft av
trä.

Pulsen användes
vid djupströfiske.

37

38

Lakstrut.

Struten har for-
men av en runda, som
upphängts mellan 2 käppar.
Den har 6 gjordar (största
diam. har den nedesta: 47 cm.,
minsta diam.: 30 cm.) som
fastbundits vid de två 135
cm. långa käpparna.
Måttstolken
är 3 cm.

En struten
är en ½ m:s lundgång.

Lakstruten

har inte gamla anor i
struten, för de försök
man anställt med red-
skapet ha inte slagit
väll ut.

Lakstrut.

39

40

Kräcka.

Består av en
skalad talitopp. Används
des att draygn efter mät
med.

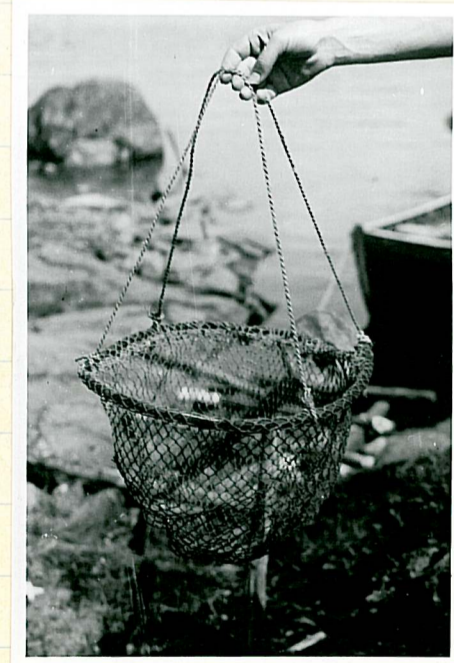
Kasse.

Kassens diam.
är 35 cm.; dess djup är 30 cm.

42

43

Labbusa.

Modern typ.

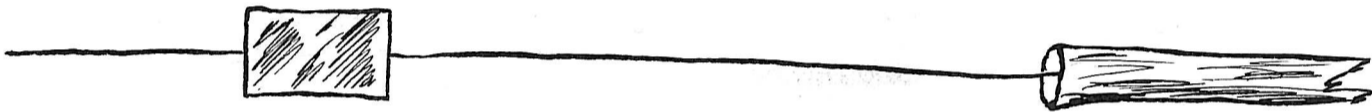
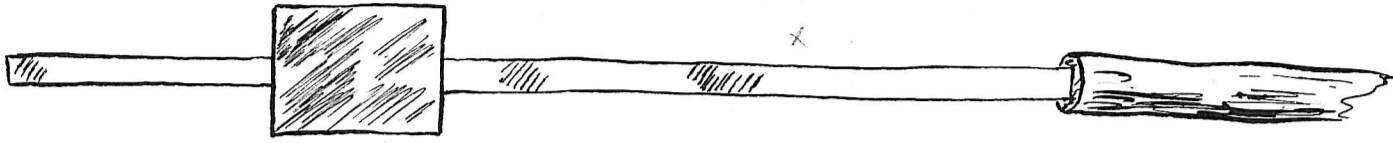
44

Lakstrutar m. m.

En pastor
Vihlqvist gjorde för någon
tid sedan ett förslag att
införa bl. a. lakstrutar men
misslyckades.

Fotot visar
prästmanshus posthurna
redskap.

S.L.

Gäddfjäder i naturlig störelse.